

Experiència seleccionada en la modalitat de comunicació audiovisual

DADES DEL CENTRE

Codi del centre	08047480
Nom del centre	Institut Mediterrània
Localitat	Castelldefels

TÍTOL

Descobrim el món de l' arqueologia (tallers d' arqueologia)

BREU RESUM DE LA PRÀCTICA

Proposta de pràctiques educatives de la matèria de Ciències Socials, geografia i història. Es desenvolupa amb l' alumnat de primer cicle d' ESO.

Combina la simulació –a primer d' ESO- d' una excavació arqueològica al jaciment del propi institut Mediterrània, amb la participació voluntària –a segon d' ESO- en una autèntica campanya arqueològica.

DESCRIPCIÓ

Curs acadèmic	2007-2009
Punt de partida	Al llarg dels cursos vam proposar crèdits variables al primer cicle d' ESO relacionats amb l' arqueologia “Fem d' arqueòlegs” i “Les eines dels historiadors” . Actualment oferim una proposta educativa que combina: visites amb diferents activitats complementàries, treball de camp a l' IES on es fa la simulació d' una excavació arqueològica i participació per part d' un grup d' alumnes en una autèntica campanya arqueològica.

Objectius

- Desenvolupament de les habilitats cooperatives.
 - Estimular el pensament, la presa de decisions.
 - Entendre els diferents components d'un problema i diferenciar els que són centrals dels que són secundaris.
 - Desenvolupar habilitats de formulació de preguntes fent ús de les fonts primàries.
 - Contactar directament amb els materials arqueològics.
 - Reconèixer els materials que es poden trobar en una excavació arqueològica (ossos, sílex, quars,...).
 - Coneixement de l'entorn on viuen
 - Promoure idees d'herència, preservació i conservació.
- Conèixer i valorar el patrimoni arqueològic

**Desenvolupament
 de l'experiència**

La selecció de les activitats proposades i l'aplicació a cada nivell educatiu estan perfectament adaptades a l'edat de l'alumnat i a la proposta curricular del nivell educatiu.

	<i>Mirar el passat per entendre el present</i> 1r cicle d'ESO	nivell	
1	Activitats prèvies a l'IES i tallers al Parc Arqueològic de Gavà.	1è	
2	Crèdit de Síntesi. Simulació a l'IES d'una excavació arqueològica dirigida per dos arqueòlegs i el professorat.	1è	
3	Taller de Ciències Socials: Les fonts testimoni del passat.		2n
4	Taller de Ciències Socials. La ceràmica cardial.		2n
5	Participació voluntària d'alumnes en diferents campanyes arqueològiques.		2n
6	Comunicar les experiències –des de la intranet de l'institut, a la revista l'Heura, elaboració de murals i taller amb l'alumnat de primer per explicar les experiència de la campanya d'estiu amb l'alumnat de 2n.		2n

Aquestes activitats tenen un caràcter experimental, conceptual, integrador. Potencien el treball en grups cooperatius -l'alumnat s'ajuda, organitza, facilita la comunicació lingüística, es promou la interdependència...- Fomenten l'ús de les noves tecnologies de la comunicació. Potencien el sentit crític constructiu. Es garanteix la interacció – el professorat i l'alumnat analitza els problemes, es prenen decisions-. Garanteixen l'apropament de l'alumnat a la metodologia de la investigació en arqueologia. Si bé totes les activitats resulten imprescindibles per l'assoliment dels objectius previstos; descriurem i exposaríem en aquest congrés dues d'elles: la segona i la cinquena donat el seu caràcter singular.

Simulació d'una excavació arqueològica a l'institut Mediterrània.

És una introducció a l'apassionant món de l'arqueologia.

Està dividit en diferents parts: Introducció teòrica per definir què estudia l'arqueologia i quines són les bases del mètode arqueològic. A continuació es fa la pràctica arqueològica a través d'una excavació simulada on caldrà aplicar els coneixements teòrics prèviament treballats. Al final caldrà interpretar totes les dades que s'hauran recollit a l'excavació i preparar els resultats a través d'una exposició oral.

Aquestes activitats es fan entre una arqueòloga i el professorat utilitzant la simulació que d'un petit jaciment arqueològic tenim l'IES Mediterrània.

Participació per part d'un grup d'alumnes en una autèntica campanya arqueològica

Després del treball fet en cooperació al llarg de molts anys amb un grup d'arqueòlegs i del nivell implicació de l'alumnat. Vam considerar la possibilitat de participar amb les companyes arqueològiques que el grup organitzava durant els mesos de l'estiu a diferents jaciments - Cova del Coll Verdaguer (Cervelló) Cova del Rinoceront (Castelldefels)- .

Va representar:

Tenir varies sessions de treball per organitzar la proposta.

Presentar la proposta de l'experiència a l'equip directiu del Centre.

Plantejar tot el recorregut al professorat del Departament de Socials i valorar el pros i els contres.

Informar al Consell Escolar del Centre i obtenir la seva aprovació.

Establir acords sobre:

- Nivell d'implicació del Centre en l'aportació de recursos
- Els vincles amb el grup d'arqueòlegs.
- Concretar criteris sobre
- Formes de selecció de l'alumnat i número dels que poden participar en funció dels recursos i de l'espai –coves i laboratori-.
- Els comunicats que calia fer a les famílies i dies d'entrevistes amb ells/es per explicar els objectius i les implicacions .
- Concretar els aspectes relacionats amb l'asseguradora.
- Concretar els dies de la campanya i el seguiment de l'alumnat durant aquest període.
- La documentació per cada moment de l'activitat -cartes de comunicació, recull de dades per contactar amb les famílies...-
- Establir les pautes de treball de l'alumnat becat – diari de camp, recull fotogràfic, síntesi del treball-
- Determinar estratègies per a recollir les valoracions des de les diferents mirades –alumnat, família, arqueòlegs i professorat.

Progressivament es va desenvolupar cada concreció. Els coneixements adquirits durant la campanya han donat com a resultat la creació d'altres actuacions –queden recollides a l'apartat sisè de la graella-

Treball competencial Aquesta proposta educativa de treball competencial té en compte respecte

**(metodologia/tipologia
 d'activitats/organització social)
 Veure annex guia
 d'ús**

- a:
- Integració de coneixements.
 - Es treballa de forma conjunta amb els continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals
 - Promouen l'ús de les TIC i els mitjans audiovisuals.
 - S'usen varietat de recursos.
 - Funcionalitat dels aprenentatges.
 - Es dona importància a aspectes procedimentals basats en l'experimentació, el treball de camp o la manipulació.
 - Connecten amb interessos de l'alumnat.
 - Autonomia personal.
 - Es facilita que l'alumnat treballi de forma autònoma i amb responsabilitat.
 - Es presenten tasques en diferents graus de complexitat.
 - Es respecten els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.
 - S'ajuda a l'alumnat a reflexionar sobre el que fa, ho raoni i ho comuniqui.
 - Es promou que l'alumnat desenvolupi habilitats d'esforç, treball i estudi.
 - Es pretén que l'alumnat, en algun moment, prengui decisions sobre què i com aprendre.
 - Es permet que l'alumnat doni respostes obertes, plantejant dubtes per anar reelaborant el coneixement, i sigui conscient que està aprenent.
 - Es pretén que l'alumnat treballi en situacions en què es pugui aplicar amb eficàcia allò que s'aprèn, que transfereixi els seus aprenentatges a l'anàlisi i la resolució de noves situacions, posant en pràctica els valors i les normes de convivència.
 - Es fa que l'alumnat complementi el treball individual i el treball cooperatiu, facilitant que els companys i companyes s'ajudin entre si i es gestioni el treball en grup de forma cooperativa
 - Es promouen estratègies per a l'avaluació dels aprenentatges que tinguin en compte la gestió de l'error a través de l'autoregulació.

Temporització Activitat nº 2- Principalment al mes de juny durant el Crèdit de síntesi.
 Activitat nº 5 – Durant al mes de juliol 15 dies o més, en funció de la campanya. Participació de diferents grups d'alumnes.

Recursos humans i materials

- Col·laboració del grup d'arqueòlegs .
- Col·laboració de les famílies.
- El professorat del Departament de C. Socials.
- Espai arqueològic de l'IES.
- Material informàtic i fotogràfic.
- Materials per a fer la simulació de l'excavació.
- El laboratori del grup d'arqueologia.
- Els jaciments arqueològics reals.
- Aules amb dotació de material informàtic i connexió a Internet.
- Llibres, diaris i revistes de consulta.
- Dossier de l'alumnat.
- Altres materials fungibles.

Valoració i conclusions

La valoració que es fa tant per les famílies, alumnat, arqueòlegs i professorat és molt satisfactòria. Es vol anar completant el material curricular de cadascuna de les propostes amb la finalitat d'elaborar una base de recursos referencials.

Documentació complementària

La documentació que es portaria el dia de la presentació de la pràctica educativa innovadora variarà, en funció de la modalitat que el comitè científic pugui considerar.

Aspectes innovadors

La metodologia de treball alterna el treball individual i el treball cooperatiu. Ha implicat als diferents membres de la comunitat educativa i a persones externes a l'institut.

S'ha utilitzat material molt divers i sobre tot el relacionat amb l'arqueologia.

En el seu conjunt desenvolupa en l'alumnat capacitats que l'ajudaran a incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria.

Eficiència

Ha estat molt positiva tot i que requerirà un seguiment molt directe i la continuïtat dels recursos materials i humans actuals.

Criteris d'avaluació

L'observació directa. La valoració de les produccions escrites de l'alumnat, els resultats de les exposicions orals, del nivell de rendiment diari, del nivell de participació en les propostes de recerca obertes, de les valoracions personals sobre el ritme d'aprenentatge... .

Des del full de seguiment del procés d'ensenyament/aprenentatge es valora a l'alumnat i informa per tant de la validesa de la proposta educativa aplicada.

Millores

Ha potenciat valors i actituds personals com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement d'ells mateixos, l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, la capacitat d'escollir, de calcular riscos i d'afrontar els problemes, així com la capacitat d'aprendre dels errors i d'assumir riscos. Han millorat la comunicació oral i escrita.

S'ha evolucionat en les habilitats per cercar, obtenir, processar i comunicar informació per transformar-la en coneixement.

Han adquirit coneixements arqueològics molt importants i també han participat en experiències externes a l'institut.

Alhora han viscut experiències arqueològiques i s'han relacionat amb nois i noies d'altres ciutats.

Hem desenvolupat habilitats cooperatives entre el professorat i altres membres de la comunitat educativa.

Ha facilitat un espai per a l'elaboració de nous materials curriculars.

Ha significat la relació amb organismes externs al centre i la col·laboració amb altres professionals i per tant hem enriquit la nostra experiència.

Ha implicat la relació estreta amb les famílies de l'alumnat que participava en la fase de les campanyes.

AUTORIA DE L'EXPERIÈNCIA

Coordinació Imma Fernández Molinero

**Professorat
implicat** Francesc Descarrega

CONTACTE

Nom i cognoms Imma Fernández Molinero

Telèfon 93 418 59 57 ó 608 26 32 41

Unitat SE Castelldefels. CRP

